

Motion till riksdagen 2025/26:385

av **Michael Rubbestad (SD)**

Förbud mot uppsökande försäljning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att införa ett förbud mot uppsökande försäljning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Konsumentverket har nyligen föreslagit ett totalförbud mot telefonförsäljning, med motiveringen att det är en affärsmetod som orsakar omfattande problem för konsumenter, särskilt sårbara grupper. Konsumenter upplever att de blir överrumplade, stressade och utsatta för påstridiga säljare. Avtalsvillkor blir svåra att förstå, missförstånd är vanliga och många upplever att de fastnar i avtal som de aldrig avsåg att ingå.

Samma mekanismer gör sig gällande vid annan form av uppsökande försäljning. När konsumenter stannar vid en livsmedelsbutik för att handla, eller passerar genom en tågstation, har de inte själva valt tidpunkt eller situation för att bli kontaktade av säljare. Ofta rör det sig om lotterier, abonnemang eller insamlingsorganisationer som aktivt söker upp människor. Många beskriver situationerna som stressande och svåra att värja sig mot. Den påträngande försäljningen skapar olust, misstro och en känsla av att man måste försvara sig i vardagliga miljöer där man borde kunna röra sig i fred.

Precis som vid telefonförsäljning är det överrumplande momentet kärnan i problemet. Konsumenten hamnar i underläge gentemot en tränad säljare, ofta med provision som drivkraft. För sårbara grupper såsom äldre, ungdomar och personer med kognitiva svårigheter eller språkliga begränsningar är risken särskilt stor att drabbas negativt.

Digitala kanaler, e-handel och etablerade butiker erbjuder redan idag rika möjligheter för företag att nå sina kunder. Det finns därför inte längre något berättigat behov av att människor ska behöva utsättas för oväntad uppsökande försäljning i vardagen.

Förslaget avser uppsökande försäljning från företag, organisationer och föreningar som bedriver verksamhet på regelbunden eller professionell basis. Det är inte tänkt att omfatta enstaka privata initiativ, såsom när barn säljer kakor eller jultidningar för att finansiera exempelvis en skolresa. Den typen av småskaliga insatser utgör inte ett konsumentproblem i egentlig mening och bör fortsatt vara tillåten.

För att stärka konsumentskyddet, minska stress och skapa en mer trygg och respektfull vardagsmiljö bör regeringen därför utreda ett generellt förbud mot uppsökande försäljning. Ett sådant förbud skulle vara tydligt och enkelt att följa och innebära att initiativet till köp och donationer ligger hos konsumenten – inte hos den påträngande säljaren.

Michael Rubbestad (SD)